

7. LEIGRI KODUNE ELU

19.

[Leigri kodu]

A.

Leigri pered, Suur Leiger eland seal.

ERA II 254, 492 (40) < Reigi, Kõrgessaare v., Kiivra k. — E. Ennist < Andrus Rimmel, sünd. 1870. a. (1939).

B.

Leigre

Leigre koht on metsas, keset metsa Leigre küla. Käinast peab sinna tee minema.

KKI 27, 9 (15) < Hiiumaa raj., Suuremõisa k/n. — R. Viidalepp < August Daum, 68 a. (1954).

C.

Leiger

Leiger käin Soela väinast läbi, käin Saaremaalt supi sisse kaapsud toomas.

Siin metsas praegu kaks talu — Leigre talud. Mets — Leigre mets. (Siit Käinast 18 km eemal.)

KKI 27, 62 (8) < Hiiumaa raj., Käina k/n. ja k. — R. Viidalepp < J. Suuster, 80 a. (1954).

Vrd. Kapsaste toomine, Tõll, muist. 156—160.

D.

Leiger. Käina juures on Leigri koht. Sõru juures on Leigri auk. Leiger olnd Saaremaal ja käind Hiiumaal kaapsaid toomas. Kivi olnd kaasas. See kukkus maha, viis maa sisse.

Tõllus oli mõlemal pool. Leiger oli rohkem Saaremaal.

ERA II 1, 728 (23) < Emmaste — P. Ariste < Liisu Kalju, 70 a., ja Mariie Viitra (1928).

E.

Leigril oli Emmastes Tohri küla juures kapsaaid.

ERA II 9, 123 (17) < Emmaste khk. ja v., Metsalauka k. — M. Meiusi < Priidu Seppel, 60 a. (1928).

Vrd. Kapsaste toomine, Tõll, muist. 156—160.

F.

Leigril olnud Emaste Tohri mäe juures kapsaaed. Emaste Tohri küla juures on meres 2 väikest saart ja nende vahel lõugas, mida kutsutakse Leigriks. Saartel elanud kunagi Leigri Tiiu, kes nüüd mõni kord suure laia kivi otsas oma pesu käib pesemas. Kui Leigri Tiiu peseb, tuleb paha ilm.

E X 47 (228) < Emmaste — M. J. Eisen < M. Meiusi.

G.

Emmastes Tohri küla juures on meres kaks väikest saart ja nende vahel lõugas, mida kutsutakse Leigriks. Ühel saarel asunud vanasti vägi-mees Leigri kapsaaed, peenarde asemed praegu veel näha.

Saarel oli veel saun, mille vundamendi asemed praegu veel näha on, kuid kas Leiger seal ka saunas käinud, ei teata.

Saartel elanud kunagi Leigri Tiiu, kes nüüd mõnikord suure laia kivi otsas oma pesu käib pesemas. Kui Leigri Tiiu peseb, siis tuleb paha ilma.

ERA II 9, 123/4 (1) < Emmaste khk. ja v., Tohri k. — M. Meiusi < Johan Tohver, 67 a. (1928).

Vrd. Tõll, muist. 159 E.

H.

Laidu Pent¹ ja Leigri Tiiu eland Suurelaidus (täisnimi: Tohri laidu — saar). Ja kui õhtu on kangesti vaga ilm ja päike loojumas, siis võtab vastu kive vee plaksuma. Siis inimesed ikka ütlesid:

«Nüüd tuleb paha ilma, Laidu Tiiu peseb juba kangast.»

Laened seal löövad laksat-laksat, nii nagu kangaski käib, siis on arvata, et tuleb tuult ja tormi.

KKI 30, 69 (6) < Hiiumaa raj., Emmaste k/n., Lepiku k. — L. Raudsep < Loviise Ellerberg, 76 a. (1959).

I.

Hiiumaal Toffri külas Suurelaidus elas vanasti Leiger. Seal on praegugi veel Leigri maja vundamendi kivid ja Leigri lauster (lauster on see, mille kaudu paat maale veetakse). Seal elas ka Leigri Tiiu, kes igal püha-päeval käinud meres riideid pesemas.

Nüüdki, kui lained vastu kallast laksuvad, öeldakse nii:

«Kuula, kuidas Leigri Tiiu loputab kangast.»

Ükskord, kui ilus ilm olnud, viinud näkk Leigri Tiiu merre, kus ta praegugi veel kangast loputab.

ERA II 229, 645/6 (1) < Emmaste khk. ja v., Pärna k. — E. Maandi < Liisu Maandi, 74 a. (1939).

¹ Kordamisel ütleb: Leigri Pent. — *Uleskirjutaja märkus.*